

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук
Кафедра анатомії і фізіології людини та тварин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лабораторна діагностика вірусних захворювань

Освітня програма

Лабораторна діагностика

біологічних систем

Спеціальність

091 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ - 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лабораторна діагностика вірусних захворювань
Викладач (-і)	Івасюк Ірина Йосипівна
Контактний телефон викладача	0505140193
Е-mail викладача	kfa@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (offline)
Обсяг дисципліни	90 год (3 кредити)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	щотижня
2. Анотація до курсу	
Предмет навчальної дисципліни “Лабораторна діагностика вірусних інфекцій” охоплює вивчення вірусних інфекцій, особливостей перебігу гострих та хронічних захворювань, з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта та його ставлення до хвороби. Дисципліна покликана узагальнити уявлення студента визначення поняття, класифікацію, патогенез клінічну та лабораторну діагностику поширених вірусних інфекцій людини. Знання епідеміологічних та лабораторних особливостей інфекційних хвороб перебіг яких проходить з респіраторним, печінковим та іншими синдромами, дозволить проводити ранню діагностику, діагностику на догоспітальному етапі, яка забезпечить своєчасне призначення відповідного лікування хворому та проведення необхідних профілактичних засобів. Важливе місце відводиться клініко-лабораторної діагностики ВІЛ-інфекції та впливу на патогенез інфекції, основним заходам профілактики інфікування та підходам терапії та боротьби з ВІЛ. Дисципліна покликана узагальнити уявлення студента про сучасні методи детекції та ідентифікації вірусів, надати уявлення про сучасні тенденції та напрямки фундаментально-наукових і прикладних досліджень в галузі громадського здоров'я для майбутньої професійної орієнтації. Предмет вчить виконанню лабораторних досліджень з детекції вірусних антигенів та визначення серологічних маркерів інфекцій. У тематичні плани лабораторних занять включені питання з проведення диференційного діагнозу ГРВІ, вірусних гепатитів, герпесвірусних інфекцій та алгоритму діагностики ВІЛ-інфекцій.	
3. Мета та цілі курсу	
Мета: метою викладання навчальної дисципліни “Лабораторна діагностика вірусних інфекцій” – обов'язкова дисципліна, метою якої є на основі глибоких наукових знань сформувати систему знань та вмінь з основ лабораторної та диференційної діагностики найбільш шкочинних вірусних інфекцій та засобів подолання негативної дії цих збудників на здоров'я людини та освоїти навички організації роботи медичного працівника в системі закладів охорони здоров'я. Завдання: основними завданнями вивчення дисципліни “Лабораторна діагностика вірусних інфекцій” є: 1. виконання лабораторної діагностики вірусних захворювань згідно зі стандартами та правилами інфекційної безпеки;	

2. профілактика професійних захворювань і внутрішньолікарняної інфекції. сформувати уявлення про епідеміологічні, патогенетичні та клінічні особливості інфекційних хвороб вірусної етіології 3. визначення медичної та соціально-економічної значимості хвороби та її місця в структурі патології населення; 4. сформувати систему знань із актуальних питань персистенції вірусів, медико-соціальних проблем ВІЛ/СНІДу. 5. орієнтуватись в класифікації методів діагностики, які застосовуються в клінічній практиці; 6. сформувати уявлення про епідеміологічні, патогенетичні та клінічні особливості інфекційних хвороб вірусної етіології.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основи етіології, епідеміології, патогенезу, клінічні ознаки, ускладнення, діагностику;
- місце інфекційних хвороб з повітряно-крапельним, парентеральним механізмами передачі в структурі інфекційної патології;
- диференційно-діагностичні особливості респіраторного синдрому у хворих на грип, парагрип, респіраторно-синцитіальної, аденовірусної інфекцій та за бактеріальних ураженнях;
- методи ідентифікації вірусів та діагностики вірусних інфекцій людини; — основні методи профілактики та лікування вірусних захворювань — основні форми медичної документації;
- основи медичної етики і деонтології;
- чинні накази та інші законодавчі документи МОЗ України.

вміти:

- дослідити біологічний матеріал на наявність вірусних антигенів;
- правильно оцінювати результати специфічних методів діагностики;
- скласти план лабораторного обстеження хворого;
- за допомогою аналізу показників вірусного навантаження та СД4 прогнозувати перебіг ВІЛінфекції та ефективність терапії;
- на основі окремих серологічних маркерів вірусних інфекції встановлювати етапи захворювання та форми інфекційного процесу;
- підготувати біологічний матеріал від хворого до різних видів лабораторного дослідження;
- виконати клінічний аналіз крові;
- проводити профілактичні заходи у вогнищі інфекції;
- притримуватись правил особистої безпеки під час роботи інфекційними агентами;
- вести медичну документацію;

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			14		
Семінарські заняття/ <u>практичні</u> /лабораторні			16		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий		
2-й семестр	091 Біологія	I курс ОР «магістр»	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Соціальні захворювання					
Тема 1. Діагностика вірусних гепатитів	Лекція	Згідно списку літератур и	4 год	7	Згідно розкладу
Тема 2. Загальна характеристика та діагностика Віл-інфекції	Лекція	Згідно списку літератур и	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 3. Загальна характеристика та діагностика снід-асоційованих інфекцій та їх ускладнень.	Лекція	Згідно списку літератур и	4 год	5	Згідно розкладу
Тема 1. Принцип та методи лабораторної діагностики гострих вірусних інфекцій	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	2 год	7	Згідно розкладу
Тема 2. Виявлення антитіл до вірусу грипу (швидкі тести, РІФ, ІФА)	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 3. Діагностика персистуючих вірусних інфекцій (ІФА. ПЛР) - Виявлення антитіл до герпетичної інфекції - ПЛР аналіз для	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	4 год	5	Згідно розкладу

визначення фази інфекції при герпетичній інфекції (ВЕБ) - Інтерпретація результатів аналізів					
Змістовний модуль 2. Гострі респіраторні вірусні інфекції					
Тема 1. Загальна характеристика та діагностика ГРВІ	Лекція	Згідно списку літератур и	2 год	6	Згідно розкладу
Тема 2. Екстрена профілактика при ризику інфікування на робочому місці.	Лекція	Згідно списку літератур и	2 год	5	Згідно розкладу
Тема.1. Характеристика перебігу гепатотропних (ВГВ та ВГС) інфекцій (ПЛР) -Аналіз маркерів інфекції	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	2 год	5	Згідно розкладу
Тема 2. Алгоритм діагностики ВІЛ-інфекції (ПЛР, ІБ, ІФА,)	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	4 год	5	Згідно розкладу
Тема 3. Асептика і антисептика: мета, задачі, методи.	Практичне заняття	Згідно списку літератур и	2 год	5	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<i>Поточний контроль</i> здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи. <i>Модульний контроль</i> (сума балів за окремий змістовий модуль) проводиться на підставі оцінювання результатів знань студентів після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Завданням модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу (теми), вироблення навичок проведення розрахункових робіт, вміння вирішувати конкретні ситуативні задачі, самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати зміст даної частини				

	дисципліни, уміння публічно чи письмово подати певний матеріал. <i>Семестровий (підсумковий) контроль</i> проводиться у формі екзамену. <i>Екзамен</i> – форма підсумкового контролю, яка передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння, формувати власне ставлення до певної проблеми тощо. Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою: <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 - 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>80 - 89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>70 - 79</td><td>C</td></tr><tr><td>60 - 69</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>50 - 59</td><td>E</td></tr><tr><td>26 - 49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-25</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 - 100	A	відмінно	зараховано	80 - 89	B	добре	70 - 79	C	60 - 69	D	задовільно	50 - 59	E	26 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 - 100	A	відмінно	зараховано																										
80 - 89	B	добре																											
70 - 79	C																												
60 - 69	D	задовільно																											
50 - 59	E																												
26 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Вимоги до письмової роботи	Підсумкова письмова робота виконується у формі комплексної контрольної роботи.																												
Семінарські заняття	-																												
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав сумарно 25 балів і вище.																												
7. Політика курсу																													
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ НАКАЗ 06.11.2015 № 732 Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 січня 2016 р. за № 115/28245																													
{Наказ втратив чинність на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 1126 від 17.05.2019 }																													
Про затвердження нормативно-правових актів з питань організації та проведення санітарно-протиепідемічних																													

заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню грипу та гострих респіраторних інфекцій

Відповідно до статей 6, 11, 16 [Закону України](#) «Про захист населення від інфекційних хвороб», [підпункту 12](#) пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (із змінами), з метою підвищення ефективності заходів щодо профілактики і боротьби з грипом та гострими респіраторними інфекціями серед населення України **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити такі, що додаються:

1) [Порядок організації та проведення санітарно-протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню грипу та гострих респіраторних інфекцій;](#)

2) [Інструкцію з проведення лабораторної діагностики респіраторних захворювань та грипу, в тому числі з пандемічним потенціалом;](#)

3) [Порядок проведення лабораторної діагностики грипу методом полімеразної ланцюгової реакції;](#)

4) [Положення про оперативний штаб Міністерства охорони здоров'я України з реагування на ситуацію із розповсюдження грипу, в тому числі з пандемічним потенціалом.](#)

2. Керівникам структурних підрозділів з питань охорони здоров'я Міністерства охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності, науково-дослідних інститутів, що належать до сфери управління Міністерства охорони здоров'я України, забезпечити виконання нормативно-правових актів, що затверджуються цим наказом.

3. Державній санітарно-епідеміологічній службі України (Протас С.В.) керуватися цим наказом при здійсненні державного санітарно-епідеміологічного нагляду.

4. Медичному департаменту (Кравченко В.В.), Департаменту громадського здоров'я МОЗ України (Осташко С.І.) відповідно до покладених завдань та функцій у межах компетенції здійснювати контроль за дотриманням нормативно-правових актів, що затверджуються цим наказом.

5. Державній установі «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського Національної академії медичних наук України» (за згодою) проводити аналіз прогнозованого розвитку епідемічного процесу грипу, розробку рекомендацій для працівників закладів охорони здоров'я.

6. Державному закладу «Український центр з контролю та моніторингу захворювань Міністерства охорони здоров'я України» (Некрасова Л.С.) забезпечити:

1) координацію, організаційно-методичний та інформаційно-консультативний супровід закладів і установ охорони здоров'я з питань запобігання виникненню і поширенню грипу та гострих респіраторних інфекцій;

2) збір, узагальнення, аналіз моніторингових досліджень та подання інформації до Міністерства охорони здоров'я України та Всесвітньої організації охорони здоров'я про епідемічну ситуацію з грипу та гострих респіраторних інфекцій;

3) дослідження зразків матеріалів з метою виявлення вірусів грипу та інших збудників гострих респіраторних інфекцій, а також направлення зразків первинних матеріалів, ізолятів та штамів вірусів на підтвердження до Світового центру грипу, який співпрацює із Всесвітньою організацією охорони здоров'я (Світовий центр грипу, Велика Британія, м.

Лондон);

4) депонування вірусів грипу, їх зберігання у спеціалізованій колекції;

5) подання для розміщення на офіційному сайті МОЗ України інформаційного бюлетеня щодо епідемічної ситуації з грипу та гострих респіраторних інфекцій у світі та в Україні.

7. Департаменту громадського здоров'я (Осташко С.І.) подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Перегінця І.Б.

9. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

О. Квіташвілі

8. Рекомендована література

Посилання на електронні ресурси: [https://](https://http://www.unaids.org/) <http://www.unaids.org/>
<http://www.freebookcentre.net/Biology/Virology-Books.html> Основна: (Базова)

1. Андрійчук О.М., Коротєєва Г. В., Молчанець О. В, Харіна А. В. Вірусні інфекції людини та тварин: епідеміологія, патогенез, особливості противірусного імунітету, терапія та профілактика. Навчальний посібник. Київ.- 2014.

2. Жукова О.Б, Рязанцева НВ, Новицкий В.В. Вирусная персистенция: иммунологические и молекулярнобиологические аспекты патогенеза // Бюлл. сибирской медицины, 2003, т.4

3. Андрейчин М.А. Вірусні гепатити: Лекція. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. - 52 с.

4. Гранитов В.М. Герпесвирусная инфекция.-М.:Мед книга; Нижний Новгород:изд-во НГМА,- 2001

5. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. Київ "Здоров'я", 2001, т.1.

6. Возіанова Ж.І.. Інфекційні і паразитарні хвороби. Київ "Здоров'я", 2002, т.3.

7. Інфекційні хвороби у загальній практиці та сімейній медицині /За ред. Андрейчина М.А. – Тернопіль: «Укрмедкнига», 2007.

8. Диференційна діагностика інфекційних хвороб: Метод. вказівки для студентів V-VI курсів та лікарівінтернів/ Упор. Козько В.М., Нікітіна Н.О., Граділь Г.І. — Харків, 2004. — 28с.

9. Андрейчин М.А., Копча В.С. Епідеміологія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2000.

10. Грипп: Руководство для врачей / Под ред. Г.И. Карпухина. – СПб.: Гиппократ, 2001. – 360с.

11. Фролов А.Ф., Шабловская Е.А., Шевченко Л.Ф. и др. Грипп. – К.: Здоров'я, 1985. – 128 с.

12. Ершов Ф.И. Антивирусные препараты. – М: Медицина, 1998. – 205 с.

13. Лобзин Ю.В., Лихопоев В.П., Белов А.Б. и др. Грипп и другие острые респираторные заболевания: метод. рекомендации. – М. – 1998. – 52 с.

14. Бюлетень «Український центр контролю за соціально–небезпечними хворобами Міністерства охорони здоров'я України»: Епідемічна ситуація з ВІЛ-інфекції в Україні станом на 2017р.
15. Проекты глобальных стратегий сектора здравоохранения ВИЧ, 2016–2021 гг. (67-я сессия всемирной ассамблеи здравоохранения А69/31 22 апреля 2016 г.) 7.Денисенко О.В. Інфекційні хвороби в модулях: навч. посібник. — К.: Медицина, 2011р.
- 16.Заророжан В.М., Аряєв М.Л. ВІЛ-інфекція і СНІД. — К.: Здоров'я, 2011.
- 9.Красун Б.А., Грицько Р.Ю., Ворожбит О.Б. та ін. Вірусні гепатити у схемах, таблицях та малюнках. — Львів, 2008.

Викладач _____ доцент Івасюк І.Й.